

Міністерство освіти і науки України
ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

49

**НАУКОВО-
МЕТОДИЧНА
КОНФЕРЕНЦІЯ**

Матеріали конференції
Забезпечення якості вищої освіти

ОДЕСА, 2018

Матеріали друкуються відповідно до рішення 49-ї науково-методичної конференції ОНАХТ «Забезпечення якості вищої освіти», яка проходила 11–13 квітня 2018 року.

Склад редакції: Єгоров Б.В., д-р техн. наук, професор,
Трішин Ф.А., канд. техн. наук, доцент,
Мураховський В.Г., канд. фіз.-мат. наук, доцент,
Букарос А.Ю., канд. техн. наук, доцент,
Корнієнко Ю.К., канд. фіз.-мат. наук, доцент,
Кручек О.А., канд. техн. наук, доцент,
Агеєва І.М., канд. екон. наук, доцент,
Дишкантюк О.В., канд. техн. наук, доцент,
Жихарева Н.В., канд. техн. наук, доцент,
Котлик С.В., канд. техн. наук, доцент,
Купріна Н.М., канд. екон. наук, доцент,
Саркісян Г.О., канд. техн. наук, доцент,
Світий І.М., канд. техн. наук, доцент,
Соц С.М., канд. техн. наук, доцент,
Шарахматова Т.Є., канд. техн. наук, доцент,
Шпирко Т.В., канд. техн. наук, доцент,
Риженко Л.Д., методист

ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗА РАХУНОК ФОРМУ- ВАННЯ ЯКІСНОГО КОНТИНГЕНТУ СТУДЕНТІВ	
Т.М. Барабаш, І.С. Бобрікова, Т.М. Жирнова, О.О. Барабаш	170
ПРИНЦИПИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ПІД ЧАС НАВЧАННЯ ЕКОЛОГІЇ	
О.Л. Гаркович, Г.В. Крусір, М.М. Мадані, М.М. Панченко	172
КОНСТРУЮВАННЯ ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ЗАСОБАМИ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ	
Г.В. Крусір, О.Л. Гаркович, Р.І. Шевченко, І.О. Кузнецова	175

СЕКЦІЯ 3

Забезпечення ефективності самостійної роботи студентів. Інформаційні технології та методологічні особливості дистанційного навчання

СУЧАСНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ	
Ф.А. Трішин, Ю.К. Корнієнко, В.Г. Мураховський	178
ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ ЗИМОВОГО ДИСТАНЦІЙНОГО МОДУЛЯ 2017-2018 Н. Р.	
Ф.А. Трішин, Ю.К. Корнієнко	185
РОЛЬ ВИКЛАДАЧА У ДИСТАНЦІЙНОМУ НАВЧАННІ СТУДЕН- ТІВ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ	
О.Б. Каламан	191
ОСОБЛИВОСТІ СТВОРЕННЯ ДИСТАНЦІЙНОГО КУРСУ «ЧИСЕ- ЛЬНІ МЕТОДИ»	
Ю.К. Корнієнко, С.В. Болтач	194
САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ ЯК ЧИННИК ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ФАХІВЦЯ	
А.О. Соловей, Г.В. Ангелов, О.М. Кананихіна, Т.С. Ботіка	196
ПРО ФОРУМ ЯК ЗАСІБ АКТИВІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ	
Ю.С. Федченко, Н.Г. Коновенко, Н.П. Худенко	198
ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛО- ГІЙ У ДИСТАНЦІЙНОМУ НАВЧАННІ	
Т.М. Афанасьєва, Г.О. Саркісян, Н.В. Доценко, Г.І. Палвашова	201
САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТА – ВАЖЛИВА СКЛАДОВА НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ	
Т.Є. Шарахматова, О.Б. Чабанова, О.А. Кручек, Є.О. Котляр	203
САМОСТІЙНІСТЬ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ПРОТЯГОМ НАВЧАННЯ	
Н.В. Доценко, Т.М. Афанасьєва, О.М. Мірошніченко, Г.І. Палвашова	205
САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ НА ПЛАТФОРМІ MOODLE, ЯК ШЛЯХ ДО ВДОСКОНАЛЕННЯ НАВЧАЛЬНО-ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	
А.В. Вітюк, В.Х. Кирилов	208

грамі курсу. Також важливо, щоб кожен викладач чітко знав норми годин, необхідних студентам на виконанням того чи іншого завдання.

Основним принципом організації самостійної роботи повинне стати переведення всіх студентів на індивідуальну роботу, з переходом від формального виконання певних завдань до пізнавальної активності, з формуванням власної думки при вирішенні поставлених проблемних питань і завдань. Таким чином, у результаті самостійної роботи студент повинен навчитися осмислено і самостійно працювати спочатку з навчальним матеріалом, потім з науковою інформацією, використовувати засади самоорганізації і самовиховання з тим, щоб розвивати надалі вміння безперервно підвищувати свою кваліфікацію.

САМОСТІЙНІСТЬ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ПРОТЯГОМ НАВЧАННЯ

Н.В. Доценко, Т.М. Афанасьєва, О.М. Мірошніченко, Г.І. Палвашова

Підготовка кваліфікованих фахівців з вищою освітою, конкурентоспроможних на ринку праці, здатних до компетентної і ефективної діяльності за своєю спеціальністю на рівні європейських і світових стандартів, можлива за умови підвищення ролі самостійної роботи студентів.

Самостійна робота є одним з найважливіших компонентів освітнього процесу, що передбачає інтеграцію різних видів індивідуальної та колективної навчальної діяльності, яка здійснюється як під час аудиторних занять так і позааудиторних. У контексті сучасної системи навчання самостійна робота домінує серед інших видів навчальної діяльності студентів після практичної підготовки (може становити від 35 до 55% навчального програмного матеріалу) та дозволяє розглядати накопичувані знання як об'єкт власної діяльності студента.

Базові підрозділи академії (кафедри, лабораторії, дослідницькі центри тощо) створюють необхідні умови для участі студентів у науково-дослідній роботі.

У закладах вищої освіти функціонують два основних види науково-дослідної роботи студентів: навчальна науково-дослідна робота, передбачена навчальними планами, і науково-дослідна робота студентів, яка здійснюється під керівництвом професорсько-викладацького складу.

Навчальна науково-дослідна робота студентів (НДРС) у межах навчального процесу є обов'язковою для кожного і охоплює майже всі форми навчальної роботи.

Згідно з навчальними планами і програмами загальноосвітніх і фахових дисциплін кожний студент повинен оволодіти процесом наукового пізнання, виконуючи протягом усього періоду навчання завдання, які поступово ускладнюються і поглиблюються. Система НДРС повинна забезпечувати можли-

вість безперервної участі студентів у науково-дослідній роботі протягом всього періоду навчання з урахуванням професійної підготовки.

На 1-му і 2-му курсах основним змістом науково-дослідної роботи студентів повинні бути:

- ознайомлення з основними науковими напрямками ЗВО, їх принципами, школами та досягненнями;
- знайомство студентів з можливостями їх реалізації в науково-дослідній, науково-організаційній, координаційній, науково-проектній та іншій діяльності закладу (з діяльністю наукових гуртків, дискусійних клубів, можливістю участі в студентських наукових конкурсах, олімпіадах та ін.);
- навчання основам самостійної роботи;
- навчання правилам оформлення довідкового наукового матеріалу і конспектування наукової літератури;
- формування у студентів в ході загальнонаукової підготовки перспективних навичок, умінь і придбання найпростіших знань, необхідних для виконання наукової роботи;
- виявлення студентів, які мають виражену мотивацію до наукової діяльності;
- розвиток аналітичних здібностей і нестандартного мислення (реферативна робота, наукові дослідження в рамках лабораторних робіт та ін.);
- представлення наукових результатів у вигляді виконаної реферативної, частини лабораторної, чи курсової роботи в рамках навчального процесу або в формі наукової доповіді на конференції, «круглому столі», засіданні наукового гуртка і т.д.

На 3-му курсі з урахуванням складніших завдань і форм науково-дослідної роботи, збільшення її обсягу набуває все більш яскраво виражений творчий характер. В ході виконання самостійних досліджень і завдань творчого характеру основним змістом має бути:

- формування спеціальних дослідницьких навичок, поглиблення знань методів, методик, технічних засобів проведення досліджень і обробки результатів;
- участь у вузівських конференціях, конкурсах наукових робіт;
- пошук і вибір теми дослідження з відповідних наукових напрямів (за науковими школами);
- представлення наукових результатів у вигляді виконаної курсової роботи в рамках навчального процесу або у формі наукової доповіді на конференції, «круглому столі», засіданні наукового гуртка і т.д.

На 4-му курсі в ході виконання самостійних досліджень і завдань творчого характеру основним змістом НДРС повинно бути:

- подальше формування, закріплення і вдосконалення отриманих знань, умінь і навичок;
- розвиток творчого мислення і підходу до вирішення конкретних завдань, вміння самостійно приймати і реалізовувати рішення;

- використання студентами отриманих знань на практиці в процесі самостійної науково-дослідної роботи за індивідуальним завданням;
- участь студентів в наукових конференціях, конкурсах всіх рівнів, наукових дослідженнях під керівництвом професорсько-викладацького складу;
- вибір теми випускної роботи та наукового дослідження, яке проводиться на 4-му курсі і є розділом дипломної роботи;
- представлення наукових результатів у вигляді виконаного курсового проекту та дипломної роботи в рамках навчального процесу або в формі наукової доповіді на конференції, «круглому столі» чи науковому семінарі.

Науково-дослідна робота в ході проходження навчальної або виробничої практики є конкретним завданням науково-дослідного характеру, що проводять студенти в рамках спеціальності вищої професійної освіти під керівництвом наукового керівника з числа професорсько-викладацького складу кафедри або наукових співробітників.

Можна виділити завдання організації і розвитку системи науково-дослідницької роботи студентів:

- розвиток інтересу у студентів до досліджень як основи для створення нових знань;
- сприяння ефективному професійному відбору найбільш здібних студентів;
- виховання творчого ставлення студентів до своєї спеціальності, більш поглибленого засвоєння навчального матеріалу через дослідницьку діяльність;
- розвиток наукових комунікацій та сприяння розвитку особистих і професійних якостей майбутніх фахівців;
- навчання студентів методиці самостійного вирішення наукових проблем, навичкам наукового пізнання і роботи в дослідних колективах, ознайомлення з методами організації їх діяльності;
- створення умов для формування моральних якостей майбутнього фахівця, включаючи культуру наукових досліджень;
- сприяння підвищенню іміджу навчального закладу.

В ОНАХТ, як і в багатьох провідних ЗВО України, сформувалася єдина система дослідницької та творчої роботи. Впровадження наукових досягнень – складний процес, що вимагає взаємних зусиль вчених і виробників, а також державних, і господарських органів. Проблема прискорення впровадження наукових розробок в практику є найактуальнішою і найбільш гострою.

Якщо в науці головною метою є виробництво нових знань, то в освіті мета дослідницької діяльності – в придбанні студентами функціональних навичок дослідження, розвитку здатності до дослідницького типу мислення, активізації особистої позиції студента в освітньому процесі. Це можна досягти тільки впроваджуючи безперервну науково-дослідну роботу протягом всього навчання.